

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl soudkyně Mgr. Lucií Vítkovou, v právní věci

žalobce: **KAROSERIA, a. s.**, IČ 46347453,
se sídlem Heršpická 758/13, 619 00 Brno
zastoupeného JUDr. Ivou Kremplovou, advokátkou,
se sídlem Botanická 9, 602 00 Brno

proti

žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti ČR**, IČ 00025429
se sídlem v Praze 2, Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2

o zaplacení majetkové a nemajetkové újmy dle zákona č. 82/98 Sb.,

takto:

- I. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku ve výši 114 187,50 Kč se zákonnými úroky z prodlení z této částky ve výši 10% ročně od 17. 7. 2019 do zaplacení z titulu přiměřeného zadostiučnění za nemajetkovou újmu, a to do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- II. Zamítá se žaloba, aby žalovaná byla povinna zaplatit žalobci částku 29 812,50 Kč se zákonnými úroky z prodlení z této částky od 17. 7. 2019 do zaplacení z titulu přiměřeného zadostiučnění za nemajetkovou újmu a částku 82 164,05 Kč se zákonnými úroky z prodlení z této částky od 17. 7. 2019 do zaplacení z titulu náhrady škody.

- III. Žalobce je povinen zaplatit žalované náhradu nákladů řízení ve výši 72 Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou po žalovaném domáhal náhrady přiměřeného zadostiučinění ve výši 144 000 Kč za vzniklou nemajetkovou újmu a dále částky 82 164,05 Kč jako náhrady škody způsobené nesprávným úředním postupem v řízení vedeném před Krajským soudem v Brně pod sp. zn. [REDAKCE]. Svůj nárok předběžně u žalované uplatnil, žalovaná však na jeho nároky nikterak nehradila. V žalobních tvrzeních uváděl meritum řízení vedeného před Krajským soudem v Brně, když žalobce v tomto řízení vystupoval v procesním postavení žalovaného, šlo o řízení o zaplacení částky 196 800 Kč s příslušenstvím z titulu nezaplacené kupní ceny za nákladní automobil, uváděl průběh řízení, ve kterém shledával průtahy, nečinnost soudu, a z toho plynoucí nepřiměřenou délku řízení v trvání 8 let a 3 měsíců. Žalobce v žalobě podrobně rozvedl kritéria, která použil při stanovení základní částky finančního zadostiučinění a následně její případně navýšení či ponížení, dle kritérií § 31a OdpŠk a žádal uhrazení přiměřeného zadostiučinění za tvrzenou nepřiměřenou délku řízení v částce 144 000 Kč. Pokud jde o požadavek na náhradu škody ve výši 82 164,05 Kč, došel žalobce k závěru, že nebýt nesprávného úředního postupu soudu, celkově by řízení mělo trvat po dobu 2 let a 339 dní, když odečetl dobu průtahů v řízení, a nebýt něj, nebyl by býval nucen hradit úrok z prodlení, ke kterému byl následně v konečném rozhodnutí zavázán. Tento úrok kapitalizoval za předmětné dny prodlení a dospěl k celkové výši škody (po odečtení od částky, kterou byl žalobce povinen uhradit protistraně), ve výši 82 164,05 Kč. Uváděl, že tato částka náhrady škody je taktéž v příčinné souvislosti s nesprávným úředním postupem s ohledem na argumentaci shora uvedenou.
2. Žalovaná navrhovala zamítnutí žaloby v plném rozsahu, nespornou skutečností učinila uplatnění nároků žádaných žalobou předběžně u žalované, když taktéž uvedla, že na nároky hrazeno nebylo, neboť žalované nebyl zapůjčen přílohový spis Krajského soudu v Brně pod sp. zn. [REDAKCE], z tohoto důvodu potom žalovaná nemohla učinit nesporným splnění ani jedné ze základních podmínek, s nimiž je přiznání nároku na náhradu škody a nemajetkové újmy dle zákona č. 82/98 Sb. spojeno, tedy existenci odpovědnostního titulu, příčinné souvislosti a vzniku a výše požadovaných újem. Žalovaná vyšla z dostupných informací ohledně běhu předmětného řízení, když uváděla celkovou délku 8 let a 3 měsíců s tím, že řízení probíhalo pouze na jednom stupni soudní soustavy, přičemž nalézací soud rozhodoval meritorně dvakrát. Dále žalovaná dospěla k závěru o určité skutkové složitosti s ohledem na procesní úkony, nutnosti vypracování znaleckého posudku v řízení, pokud jde o význam řízení pro žalobce, tento hodnotila spíše jako snižený s ohledem na typ řízení, se kterým není spojen zvýšený význam řízení pro účastníky dle ESLP. Pokud jde o samotnou žalovanou částku, jež byla předmětem sporu, ani s ohledem na tu žalovaná nedospěla k nutnosti navýšení významu. Žalovaná závěrem dospěla k přiměřenosti délky řízení, tedy náhradu nemajetkové újmy za délku řízení neshledala důvodnou pro absenci odpovědnostního titulu. Pokud jde o posouzení náhrady majetkové škody žádané v celkové výši 82 164,05 Kč představující náklady žalobkyně vynaložené na zaplacení úroku z prodlení, žalovaná poukázala na relevantní judikaturu Nejvyššího soudu ČR, když ani v tomto případě neshledala nárok důvodným s ohledem na tuto argumentaci. Uvedla, že povinnost platit úroky z prodlení je zákonnou povinností a nikoliv následek nesprávného úředního postupu, v tomto případě proto

nebyla shledána příčinná souvislost mezi odpovědnostním titulem, případně vznikem škody. Žádala proto žalobu v plném rozsahu zamítnout.

3. Mezi účastníky bylo učiněno nesporným uplatnění nároků žalobce u žalované podle zákona č. 82/98 Sb.
4. Soud prováděl dokazování k oprávněnosti nároků žádaných žalobou. Z podstatného obsahu spisu **Krajského soudu v Brně sp. zn. [REDAKCE]** má soud za zjištěn podstatný průběh tohoto řízení:

23.6.2010 byla podaná žaloba, kde žalobce vystupoval v procesním postavení žalovaného o zaplacení částky 196 800 Kč s přísl. jako nezaplacené kupní ceny za nákladní automobil. 13.9.2010 byla podána výzva k zaplacení soudního poplatku, který byl 23.9. následně složen. 27.9.2010 došla oprava žaloba, platební rozkaz byl ve věci vydán 4.10.2010. Následoval včasný odpor proti platebnímu rozkazu doručený soudu 20.10.2010, 25.10. byl přeposlán odpor na vědomí protistraně. 3.12.2010 došlo k doplnění ze strany žalovaného a dále žádost o ustanovení soudního znalce, ústní jednání bylo ve věci nařízeno na 4.5.2012 referátem z 12.3.2012. Následně bylo ústní jednání konáno a odročeno na neurčito. Následovalo doplnění skutkových tvrzení a návrhů a dále otázek na znalce od žalobce z 28.5.2012 a taktéž vyjádření žalovaného z téhož dne. 3.10.2012 bylo nařízeno ústní jednání na 6.11.2012, následovala žádost o odročení ústního jednání od žalobce z 12.10.2012 a jednání bylo odročeno na 17.10., když nebyl uveden náhradní termín. Následovalo vyjádření žalovaného z 16.10.2012, nový termín ústního jednání byl nařízen na 31.1.2017 referátem z 13.12.2016. 9.1.2017 z důvodu nemoci soudce bylo ústní jednání odvoláno a nový termín ústního jednání stanoven na 18. 4. 2017 referátem ze dne 14.2.2017. Ústní jednání v termínu 18.4.2017 bylo konáno, avšak pro nepřítomnost zástupce žalovaného, který omluvil svou nepřítomnost telefonicky před jednáním náhlým onemocněním a požádal o odročení bylo odročeno bez provedení jakéhokoliv dokazování na neurčito. Nový termín ústního jednání byl stanoven na 5.9.2017 referátem z 12.5.2017. Ústní jednání bylo 5.9.2017 konáno a provedeny listinné důkazy, následně odročeno na neurčito. Usnesením ze dne 13.10.2017 byl ustanoven znalec, následně dodán znalecký posudek a 25.1.2018 usnesením přiznáno znalečné. Následovalo vyjádření ke znaleckému posudku z 12.3.2018 a nařízení ústního jednání na nový termín 19.6.2018. Dále bylo doručeno stanovisko žalované ke znaleckému posudku z 16.6.2018. V rámci ústního jednání konaného 19.6.2018 byl proveden výslech znalce a ve věci vyhlášen rozsudek, jímž pod výrokem I. byla uložena povinnost zaplatit žalobci částku 196 800 Kč s přísl., tedy bylo žalobě vyhověno v plné výši, a dále rozhodováno pod výroky II. a III. o náhradě nákladů řízení. Rozsudek je opatřen doložkou právní moci 2.10.2018. V mezičase byla prodloužena lhůta k vypracování písemného vyhotovení rozhodnutí do 14.9., když této žádosti bylo 16.7.2018 vyhověno.

5. Na základě provedeného dokazování soud činí tento závěr o skutkovém stavu věci:

Žalobce byl v procesním postavení žalovaného účasten řízení vedeného před Krajským soudem v Brně pod sp. zn. [REDAKCE] když řízení bylo zahájeno 23. 6. 2010 a skončilo 2. 10. 2018, kdy nabylo právní moci poslední rozhodnutí ve věci samé. Celkově řízení probíhalo po dobu 8 let a 3 měsíců. Řízení bylo postiženo průtahy a obdobím nečinnosti v obdobích: od 3. 11. 2010 do 12. 3. 2012, tedy po dobu 1 roku a 4 měsíců, dále v období od 17. 10. 2012 do 13. 12. 2016, tedy po dobu více jak 4 let, řízení probíhalo na jednom stupni soudní soustavy, ve věci byl vyslechnut znalec a byl žádán znalecký posudek, prováděny listinné důkazy, šlo o řízení o zaplacení finančního plnění za nezaplacenou kupní cenu za nákladní automobil.

6. Podle § 1 odst. 1, zákona č. 82/98 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím, nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), v účinném znění (dále jen "OdpŠk"), stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu způsobenou při výkonu státní moci.
7. Podle § 2 citovaného zákona, odpovědnosti za škodu podle tohoto zákona se nelze zprostit.
8. Podle § 5 OdpŠk, stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu, která byla způsobena za a) rozhodnutím, jež bylo vydáno v občanském soudním řízení, ve správním řízení, v řízení podle soudního řádu správního, nebo v řízení trestním, za b) nesprávným úředním postupem.
9. Podle § 13 odst. 1, OdpŠk, stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon, nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu, nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon, nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě.
10. Podle § 31a odst. 1, OdpŠk, bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím, nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Podle odstavce 2 téhož ustanovení, zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. Podle odstavce 3, téhož ustanovení v případech, kdy nemajetková újma vznikla nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 1. věty druhé a třetí, nebo § 22 odst. 1, věty druhé a třetí, přihlédne se při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění rovněž ke konkrétním okolnostem případu, zejména k za a) celkové délce řízení, za b) složitosti řízení, za c) jednání poškozeného, kterým přispěl k průtahům řízení, a k tomu, zda využil dostupných prostředků způsobilých odstranit průtahy v řízení, za d) postupu orgánu veřejné moci během řízení a za e) významu předmětu řízení pro poškozeného.
11. Soud posoudil předmětnou věc po právní stránce podle § 1 odst. 1, § 5 písm. b), § 13 odst. 1 a § 31a odst. 1, 2 a 3, zákona č. 82/98 Sb., když se žalobce po žalované domáhá zaplacení zadostiučinění za nemajetkovou újmu ve výši 144 000 Kč a dále náhrady škody ve výši 82 164,05 Kč, která mu měla vzniknout nesprávným úředním postupem, a to porušením povinnosti vydat rozhodnutí v řízení vedeném u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. [REDAKCE] v přiměřené lhůtě. V řízení bylo prokázáno, že žalobce své nároky u žalované předběžně uplatnil ve smyslu ustanovení § 14 odst. 1, 3 OdpŠk, proto věc může být projednána před soudem (§ 15 odst. 2 OdpŠk).
12. Soud se nejprve zabýval otázkou, zda Krajský soud v Brně vydal rozhodnutí v řízení vedeném pod sp. zn. [REDAKCE] v přiměřené lhůtě ve smyslu § 13 odst. 1, věty 3 OdpŠk. Pro soudní řízení není obecně stanovena žádná lhůta, kterou by bylo možné považovat za přiměřenou. Judikatura Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku za aspekty přiměřenosti lhůty považuje jednak zájem účastníka na rychlém vyřízení věci a jednak obecný zájem na řádném výkonu spravedlnosti. Přitom přihlíží ke složitosti věci, chování účastníků a státních orgánů a významu řízení pro účastníka. Tomu odpovídá i ustanovení § 31a odst. 3 OdpŠk, dle kterého soud přihlíží při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění rovněž ke konkrétním okolnostem případu, zejména k celkové délce řízení, složitosti řízení, jednání poškozeného, kterým přispěl k průtahům řízení, a k tomu, zda využil dostupných prostředků, způsobilých odstranit průtahy v řízení, postupu orgánů

- veřejné moci během řízení a významu předmětu řízení pro poškozeného. Tato kritéria se pak použijí i na zjištění, zda byla délka řízení přiměřená (k tomu srovnej například rozsudek Nejvyššího soudu z 31. 8. 2012, sp. zn. 30 Cdo 35/2012).
13. V projednávaném případě počalo soudní řízení doručením žaloby soudu 23. 6. 2010, žalobce však vystupoval v procesním postavení žalovaného, o doručení žaloby se dozvěděl cca 3 měsíce po této lhůtě, kdy následně byl vydán platební rozkaz. Konec řízení pak spadá v jedno s právní mocí meritorního rozhodnutí ve věci samé, tedy 2. 10. 2018. Celková délka řízení potom je cca 8 let a 3 měsíce. Soud shledal nedostatky v postupu Krajského soudu v Brně během řízení, a to nekoncentrovanost na předmět sporu a z toho plynoucí průtahy, když jak bylo uváděno již v části o dokazování, soud shledal dva déletrvající průtahy v průběhu řízení, v období od 3. 12. 2010, kdy došlo k doplnění ze strany žalovaného s žádostí o ustanovení soudního znalce, ústní jednání však bylo nařízeno až 12. 3. 2012, tedy se značnou prodlevou více jak jednoho roku. K ještě větší prodlevě v neomluvitelné délce trvání více jak 4 let, konkrétně 4 let a 2 měsíců, pak došlo v období let 2012 až 2016, když 17. 10. 2012 bylo ústní jednání odročeno bez uvedení náhradního termínu jednání, v mezích soud obdržel vyjádření žalovaného a nový termín byl nařízen až referátem z 13. 12. 2016 na nový termín 31. 1. 2017. V průběhu spisu se pak nenachází žádná poznámka ohledně důvodu, proč se spisem nebylo cca po dobu více jak 3 let pracováno. Soud proto uvádí, že po tomto zhodnocení dospěl k závěru o existenci odpovědnostního titulu ve smyslu ustanovení §13 OdpŠk, v důsledku porušení práva žalobce na vydání rozhodnutí v přiměřené lhůtě, mu vznikla nemajetková újma, kterou je nutno odškodnit v penězích, neboť žádné okolnosti, pro něž by bylo na místě spokojit se v dané věci pouze s konstatováním porušení práva, soud neshledal.
 14. Postup při určení výše přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu jakožto prvního nároku, který byl žalobou žádán, způsobenou nepřiměřenou délkou řízení, stanovil již v ustálené judikatuře Nejvyšší soud. Zdůraznil, že při zachování jednotnosti rozhodování ve věcech odškodnění za porušení práva na projednání věci v přiměřené lhůtě je nezbytné, aby soudy ve svých rozsudcích podrobně vysvětlily, z jaké základní částky odškodnění vyšly a jakým způsobem, včetně procentního vyjádření, zohlednily kritéria uvedená v § 31a odst. 3 písm. b) až e) OdpŠk, při určení konečné výše odškodnění (k tomu srovnej rozsudek Nejvyššího soudu z 21. 10. 2010 sp. zn. 30 Cdo 3026/2009). Na závěru o výši zadostiučinění by se měla kritéria uvedená v § 31a odst. 3 písm. b) až e) OdpŠk projevit ve stejném poměru, v jakém se podílela na celkové délce řízení; zásadně vhodnou formou tohoto projevu je procentní modifikace základní částky odškodnění (k tomu srovnej rozsudek Nejvyššího soudu z 23. 10. 2012, sp. zn. 30 Cdo 1710/2012).
 15. Z konstantní judikatury Evropského soudu pro lidská práva Nejvyššího soudu (například rozsudky sp. zn. 30 Cdo 1151/2009, sp. zn. 30 Cdo 4889/2009 nebo 28 Cdo 4540/2009) plyne, že za soudní řízení lze přiznat účastníku řízení základní částku v rozmezí 15 až 20 000 Kč za první dva roky a dále pak za každý další rok řízení. Za posuzované soudní řízení v délce trvání 8 let a 3 měsíců soud vyšel ze základní částky 15 000 Kč za rok trvání daného řízení, neboť uvedenou částku soud zvolil z důvodu, že délka řízení nebyla nijak extrémní. Celkově tedy soud dospěl k základní částce finančního zadostiučinění 108 750 Kč. Tuto částku pak je nutno upravit, a to v důsledku demonstrativně vyčtených kritérií, uvedených pod písmeny b) až e) § 31a odst. 3 OdpŠk. Po stránce skutkové i právní, i po stránce procesní, lze shledat řízení průměrným, soud nenavýšoval z tohoto důvodu ani neponižoval základní částku finančního zadostiučinění. Řízení probíhalo před jedním stupněm soudní soustavy, ve věci bylo nutné provést listinné důkazy, vyžádat znalecký posudek a byl proveden výslech znalce. Pokud jde o druhé kritérium, kritérium jednání

poškozeného, soud základní částku ponížoval o 5%, neboť v průběhu dokazování bylo zjištěno z přílohového spisu, že v rámci ústního jednání 18. 4. 2017 se žalobce, resp. jeho zástupce, nedostavili k jednání, jednání bylo na poslední chvíli odročováno za účasti ostatních účastníků, neboť těsně před jednáním soud obdržel omluvu s žádostí o odročení ústního jednání s ohledem na tvrzené náhlé onemocnění. Toto nebylo nikterak prokázáno, odročování tohoto jednání si vyžádalo posunutí termínu ústního jednání až na 5. 9. 2017, tedy o 5 měsíců. Pokud jde o postup orgánů veřejné moci během řízení, soud navyšoval částku o 10%, neboť shledal opakované průtahy déletrvající, jak bylo již zhodnoceno v části o dokazování. Tyto průtahy jednoznačně zasáhly do celkové délky řízení, je na místě z tohoto důvodu proto finanční částku navýšit, když nikterak se ze spisu nepodává, čím tyto průtahy byly způsobeny. Pokud jde o význam předmětu řízení pro účastníka, tento nebyl hodnocen jako zvýšený, neboť v posuzovaném řízení soud neshledal význam předmětu řízení pro žalobce jako zvýšený, neboť Evropský soud pro lidská práva předmětný typ řízení neřadí mezi řízení, jimž přisuzuje zvýšený význam pro účastníky (za řízení se zvýšeným významem pro účastníky jsou považována zejména řízení trestní, opatrovnická, pracovněprávní a o osobním stavu, ve věcech sociálního zabezpečení a týkající se zdraví nebo života). Předmětem řízení bylo zaplacení částky 196 800 Kč s příslušenstvím z titulu nezaplacené kupní ceny za nákladní automobil, ani výše částky s ohledem na právnickou osobu, která ve věci vystupovala, tedy současného žalobce, který vystupoval v procesním postavení žalovaného, nelze seznat zásadní tak, aby jakýmkoli způsobem soud dospěl k závěru o nutnosti navýšení tohoto kritéria. Koneckonců k tomuto nebyla uváděna ani žádná relevantní skutková tvrzení či důkazy. S ohledem na shora uvedené proto soud uvádí, že celkově částku navyšoval o 5% a k relevantní částce finančního plnění dospěl k částce 114 187,50 Kč, kterou pod výrokem I. žalobci přiznal, včetně zákonných úroků z prodlení, které svou výší odpovídají předpisům práva občanského (§ 1970 občanského zákoníku) a jsou žádány po uplynutí lhůty 6 měsíců od uplatnění nároku žalobce u žalované (z listinných důkazů bylo prokázáno, že žalobce uplatnil svůj nárok již dne 16. 1. 2019, nikoli 17. 1., jak uváděla žalovaná).

16. Pod výrokem II. soud zamítal nárok na zaplacení částky další z titulu přiměřeného zadostiučinění ve výši 29 812,50 Kč s příslušenstvím, kterou s ohledem na shora uvedenou argumentaci neseznal důvodnou.
17. Pokud jde o druhý z požadovaných nároků, a to nárok na náhradu škody, který žalobce na základě skutkových tvrzení označil jakožto výpočet úroků z prodlení ve výši 82 164,05 Kč (kapitalizované úroky z prodlení z částky 196 800 Kč, které byl žalobce v procesním postavení žalovaného v původním řízení povinován k zaplacení, včetně úroků z prodlení ve výši 8% ročně od 7. 4. 2010 do 30. 4. 2010 a dále ve výši repo sazby, tedy celkově byl povinen zaplatit na úrocích 129 442,69 Kč a žalobce dovodil, že dle obsahu spisu by řízení mělo trvat správně 2 roky a 39 dní, neboť ostatní délku řízení považoval za průtahovou a nikoliv relevantní, a z tohoto důvodu vypočetl náhradu škody na úrocích v této výši), soud uvádí, že tomto nároku tak, jak byl uplatněn, vyhovět nelze. Především soud poukazuje na relevantní argumentaci žalované, která uvedla absenci příčinné souvislosti mezi zjištěným odpovědnostním titulem ve smyslu § 13 OdpŠk a povahou nároku a jeho výší tak, jak žalobce uváděl. Soud poukazuje především na rozhodnutí žalovanou již uváděné, a to rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 1421/2004, 28 Cdo 4659/2009 a 28 Cdo 2076/2012. Z právních vět uvedených v judikatuře shora uvedené pak vyplývá, že stát nelze činit odpovědným za újmu dlužníka spočívající v zaplacených úrocích z prodlení v řízení, v němž došlo k průtahům, neboť příčinou vzniku této újmy byla skutečnost, že ze strany dlužníka nedošlo k řádnému a včasnému splnění dluhu, a nikoli nesprávný úřední postup soudu (rozhodnutí sp. zn. 28 Cdo 4659/2009). O vztah příčinné souvislosti se jedná, vznikla-li konkrétní majetková újma

následkem konkrétního protiprávního úkonu škůdce. Povinnost platit úroky z prodlení je ustanovením § 517 odst. 1 občanského zákoníku předvídaný následek skutečnosti, že dlužník nesplní svůj závazek řádně a včas. Tvrdí-li tedy žalobce, že utrpěl újmu tím, že mu bylo soudem uloženo zaplatit věřiteli žalovanou částku na úrocích z prodlení, je třeba příčinu vzniku této újmy spatřovat právě ve skutečnosti, že z jeho strany nedošlo k řádnému a včasnému splnění dluhu a nikoliv v nesprávném úředním postupu soudu (rozhodnutí sp. zn. 28 Cdo 2076/2012). Soud proto dospěl s ohledem na tuto judikaturu Nejvyššího soudu k závěru, že v daném případě se nejedná o příčinnou souvislost mezi odpovědnostním titulem a vznikem a výší této újmy, a proto pod výrokem II. zamítal i nárok na náhradu škody v plné výši.

18. Pod výrokem III. soud rozhodoval o náhradě nákladů řízení ve smyslu ustanovení § 142 odst. 2 za použití § 142 odst. 3 o. s. ř., když pokud jde o nárok na náhradu nemajetkové újmy, žalobce byl ve věci úspěšný, když rozhodnutí o výši plnění záviselo na úvaze soudu, pokud jde o nárok na náhradu majetkové škody, v něm úspěšný nebyl. Soud zde vyšel z rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 1435/2015 týkající se kumulace nároků a následných nákladů řízení, pokud jde o úspěch účastníka ve věci, a odečtením úspěchu a neúspěchu žalobce (když pokud jde o nárok na náhradu nemajetkové újmy, vycházel z punktu 50 000 Kč, při posouzení majetkové újmy pak ze samotné její výše) soud dospěl k závěru o úspěšnosti žalované ve výši 24%. Žalovaná pak uplatnila nárok na náhradu nákladů řízení spočívajících ve smyslu ustanovení § 151 odst. 3 o. s. ř., v nákladech nezastoupeného účastníka ve výši 300 Kč za vyjádření k žalobě z 28. 10. 2019, náhrada nákladů řízení proto činí částku ve výši 72 Kč.
19. Lhůta k plnění ve výroku I. byla stanovena ve lhůtě 15 dnů dle ustanovení § 160 odst. 1 o. s. ř. ve lhůtě delší, s ohledem na organizačně technické možnosti žalované plnit, ve výroku III. pak ve lhůtě 3 dnů, když soud neshledal důvod pro stanovení lhůty delší či plnění ve splátkách.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení k Městskému soudu v Praze, prostřednictvím soudu zdejšího ve 3 vyhotoveních.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, lze navrhnout jeho výkon soudem či nařízením exekuce.

Praha 14. ledna 2020

Mgr. Lucie Vítková, v.r.
soudkyně

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Zdeňka Stíbrala a soudců JUDr. Ivy Hubáčkové a JUDr. Miroslava Stoklasy ve věci

žalobkyně **KAROSERIA, a. s.**, IČ 46347453
sídlem Brno, Heršpická 758/13
zastoupené JUDr. Ivou Kremplovou, advokátkou
se sídlem Brno, Botanická 9

proti
žalované **České republice – Ministerstvo spravedlnosti**, IČ 00025429
se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16

o 144 000 Kč s příslušenstvím a o 82 164,05 Kč s příslušenstvím

k odvolání obou účastníků proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 14. ledna 2020,
č. j. 19 C 161/2019-64,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně **se** ve výroku I. **mění** tak, že se žaloba o 56 437,50 Kč s příslušenstvím zamítá, ve zbytku **se potvrzuje**.
- II. Ve výroku II. **se rozsudek potvrzuje**.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění:

1. Účastníci podali odvolání proti rozsudku, kterým soud prvního stupně výrokem I. žalované uložil zaplatit žalobkyni 114 187,50 Kč spolu s 10% úrokem od 17. 7. 2019 do zaplacení z titulu

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Fousková

přiměřeného zadostiučnění za nemajetkovou újmu, výrokem II. zamítl žalobu o 29 812,50 Kč s příslušenstvím od 17. 7. 2019 do zaplacení z titulu přiměřeného zadostiučnění za nemajetkovou újmu, a o 82 164,05 Kč s příslušenstvím od 17. 7. 2019 do zaplacení z titulu náhrady škody. Výrokem III. žalobkyni uložil zaplatit žalované náhradu nákladů řízení 72 Kč.

2. Podle odůvodnění, na základě nesporných skutečností, vyšel soud z toho, že žalobkyně u žalované uplatnila nárok na zaplacení částky 144 000 Kč za vzniklou nemajetkovou újmu z titulu délky řízení a dále částku 82 164,05 Kč jako majetkovou škodu, která jí vznikla v souvislosti s nesprávným úředním postupem v řízení vedeném před Krajským soudem v Brně pod sp. zn. [REDAKCE]. Po provedeném dokazování soud vyšel ze zjištění, že řízení v předmětné věci probíhalo osm let a tři měsíce, bylo ztíženo průtahy a období nečinností, které celkem činilo dobu více než čtyř let. Probíhalo v jednom stupni soudní soustavy, ve věci byl vypracováván znalecký posudek a znalec byl vyslýchán. Šlo o zaplacení finančního plnění za nezaplacenou kupní cenu za nákladní automobil žalované, v tomto řízení v postavení žalobkyně. Věcnou škodu 82 164,05 Kč představovaly náklady, které žalobkyně vynaložila na zaplacení úroků z prodlení, neboť v řízení byla neúspěšná.
3. Po právní stránce soud nárok posoudil dle § 1 odst. 1, § 2, § 5, § 13 odst. 1, § 13a odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. Jako nepřiměřenou hodnotil dobu řízení osm let a tři měsíce, když shledal nedostatky v postupu Krajského soudu v Brně během řízení, a to nekoncentrovanost na předmět sporu a z toho plynoucí průtahy. Shledal dva déletrvajících průtahy v průběhu řízení, a to od 3. 12. 2010 do 12. 3. 2012, k větší neomluvitelné délce trvání prodlení více jak čtyř let došlo v období 2012 - 2016, kdy ve věci nebylo jednáno. Při posuzování výše přiměřené náhrady soud vyšel z částky základní 15 000 Kč za rok trvání daného řízení, když samotná délka extrémní nebyla. Za dobu osm let a tři měsíců došel k základní částce 108 750 Kč. Tuto posuzoval dle demonstračně vyčtených kritérií dle § 31a odst. 3 písm. b) - e) zák. č. 82/1998 Sb. Po stránce skutkové, právní i procesní řízení shledal průměrným, z tohoto důvodu nenavýšoval ani neponižoval základní částku. Řízení probíhalo před jedním stupněm soudní soustavy, bylo nutné provést listinné důkazy, vyžádat znalecký posudek a byl proveden výslech znalce. Z důvodu jednání poškozené snížil základní částku o 5%, neboť v průběhu dokazování zjistil, že žalobkyně, resp. její právní zástupce, se nedostavil k jednání dne 18. 4. 2017, které bylo na poslední chvíli odročováno za účasti ostatních účastníků. Soud obdržel omluvu těsně před jednáním, se žádostí o odročení ústního jednání s ohledem na náhlé tvrzené onemocnění. To však nebylo žádným způsobem prokázáno a odročení tohoto jednání si vyžádalo posunutí termínu až o pět měsíců. Z důvodu postupu orgánů veřejné moci během řízení pak soud navýšit částku o 10 %, neboť shledal opakované průtahy déletrvajících, na které již odkázal. Význam předmětu řízení pro účastníka nehodnotil jako zvýšený, neboť Evropský soud pro lidská práva předmětný typ řízení neřadí mezi řízení, jimž přisuzuje zvýšený význam pro účastníka. S ohledem na takto uvažované zvýšení a snížení základní částky soud přiznal žalobkyni odškodnění ve výši 105 % základní částky tedy celkem 114 187,50 Kč a v tomto rozsahu, včetně příslušenství žalobě vyhověl. Příslušenství pak přiznal od 17. 7. 2019, když žalobkyně svůj nárok uplatnila 16. 1. 2019 u žalované. Z uvedených důvodů pak ve vyšší částce, které se žalobkyně domáhala, žalobu zamítl o 29 812,50 Kč s příslušenstvím, neboť tuto částku neshledal jako důvodnou.
4. Druhý uplatněný nárok ve výši 82 164,05 Kč soud neshledal důvodný, s odkazem na rozhodnutí NS ČR sp. zn. 25 Cdo 1421/2004, 28 Cdo 4659/2029 a 28 Cdo 2076/2012, neboť v těchto rozhodnutích byl vysloven závěr, že stát nelze činit odpovědným za újmu dlužníka spočívající v zaplacených úrocích z prodlení řízení, v němž došlo k průtahům, neboť příčinou vzniku této újmy byla skutečnost, že ze strany dlužníka nedošlo k řádnému a včasnému splnění dluhu, nikoliv o nesprávný úřední postup soudu. Není zde tedy dána příčinná souvislost ve vztahu k případné vzniklé majetkové újmě a nesprávným úředním postupem. Povinnost platit úroky z prodlení je

§ 517 odst. 1 občanského zákoníku předvídaným následkem skutečnosti, že dlužník nesplní svůj závazek řádně a včas.

5. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 142 odst. 2, 3 o. s. ř. s odkazem na rozhodnutí NS ČR sp. zn. 30 Cdo 1435/2015.
6. Proti rozsudku podali odvolání oba účastníci.
7. Žalobkyně v následném odůvodnění svého blanketního odvolání vytýkala soudu, že dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným skutkovým zjištěním ohledně příčinné souvislosti mezi nesprávným úředním postupem a vznikem škody. Uvedla, že projedou-li se citovaná rozhodnutí Nejvyššího soudu, Ústavního soudu, ale i jiná rozhodnutí těchto soudů ve skutkově obdobných případech, vychází (mimo jiné), že v posledních dekádách dochází ke kopírování jedné argumentace. Žalobkyně se domnívá, že tato argumentace by měla projít revizí, neboť odporuje zejména principu spravedlnosti. Co do základní úvahy o vzniku škody a příčinné souvislosti argumentace soudu může obstat; žalobkyně je však přesvědčena, že v případech, jako je její, není příčinou vzniku škody samotné její jednání jako dlužníka, ale právě jednání soudu spočívající v nesprávném úředním postupu a vztahující se k té části dluhu, která byla způsobena neopodstatněnými průtahy v řízení. Z tohoto důvodu provedla kapitalizaci úroků z prodlení, neboť si je vědoma, že povinnost platit úroky z prodlení je předvídatelným následkem skutečnosti, že nesplnila svůj závazek řádně a včas. Není však možné, aby odpovídala za úroky v takové výši. Odkázala na § 6 o. s. ř., který stanovuje, že „v řízení soud postupuje předvídatelně a v součinnosti s účastníky řízení tak, aby ochrana práv byla rychlá a účinná...“. Závěr Nejvyššího soudu, podle kterého by byly předvídatelným následkem i úroky z prodlení za osm let soudního řízení, je v rozporu se základními zásadami civilního procesu, které tvoří ústavně zakotvené právo na spravedlivý proces. Rozhodnutí soudu má sice deklaratorní povahu, je však třeba si uvědomit, že v případech, jako byl případ žalobkyně, nešlo o právní posouzení, ale o skutkovou nejasnost, kterou mohl odstranit pouze soud provedeným důkazem znaleckým posudkem. Až znalecký posudek mohl postavit najisto, zda vada věci existovala již před přechodem nebezpečí škody na věc. Navrhla zrušení napadeného rozsudku ohledně částky 82 164,05 Kč tak, aby tato částka byla odvolacím soudem jí přiznána, a dále, aby jí byla přiznána náhrada nákladů řízení.
8. Žalovaná ve svém odvolání soudu vytýkala, že nesprávně určil počátek napadeného řízení ve vztahu k žalobkyni, která vystupovala v pozici žalované. Řízení sice bylo zahájeno dne 23. 6. 2010, ve vztahu k žalobkyni však až o tři měsíce později, kdy se o něm dozvěděla doručením žaloby. Celková doba řízení tak činila osm let, a nikoliv o tři měsíce déle, neboť napadené řízení pravomocně skončilo 2. 10. 2018. Odkázala v tomto na ustálenou judikaturu ESLP, z níž lze dovodit, že i žalovaný v civilním procesu nemůže negativně vnímat délku řízení, když o něm neví a není tak vystaven nejistotě o osudu svých civilních práv a závazků. Dále soudu vytýkala, že zcela absentoval jistou míru skutkové složitosti věci, když soud prováděl poměrně obsáhlé listinné dokazování, ve věci byl vypracován znalecký posudek, soudem bylo účastníkům uloženo vypracovat otázky pro znalce a bylo konáno několik ústních jednání. I z tohoto důvodu měl soud přiměřeně snížit základní částku. Navrhla změnu výroku I. tak, že se žaloba 114 187,50 Kč s příslušenstvím zamítá, případně zrušení rozsudku v tomto rozsahu a vrácení věci soudu prvního stupně k dalšímu řízení.
9. Žalobkyně ve vyjádření k odvoláním žalované uvedla, že má za to, že v kontextu celkové délky řízení je zcela irrelevantní, zda jí byl doručen platební rozkaz až po třech měsících, neboť samo řízení bylo natolik zdouhavé, že odečtení tří měsíců se jeví jako komické. Dle žalobkyně se řízení vyznačovalo vysokým stupněm skutkové i právní triviality a většina nečinnosti soudu, který věc projednával v prvním stupni, byla způsobena neschopností soudu ustanovit znalce. Zdůraznila,

že předmětem sporu bylo vyřešení jednoduché právní otázky, od kdy existovala vada na předmětu koupě. Navrhla potvrzení napadeného výroku I. a změny výroku II. ohledně částky 82 164,05 Kč.

10. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek, včetně řízení, které předcházelo jeho vyhlášení (§ 205, § 205a, § 212, § 212a o. s. ř.), a dospěl k závěru, že je částečně důvodné odvolání žalované.
11. Odvolací soud vyšel ze skutkového stavu zjištěného soudem prvního stupně, který mezi účastníky ostatně nebyl ani sporný. Odvolatelce – žalované však přisvědčil v tom, že soud nesprávně určil celkovou délku řízení, která skutečně činila pro žalobkyni pouze osm let, nikoliv osm let a tři měsíce. Odvolací soud tedy revidoval závěr soudu prvního stupně týkající se délky řízení pouze v tom rozsahu, že tato byla o tři měsíce kratší, než uvažoval soud prvního stupně. Ve zbytku se ztotožnil s hodnocením soudu prvního stupně, který vycházel ze standardní částky 15 000 Kč za rok řízení, když první dva roky se odškodňují v rozsahu jedné poloviny. Souhlasil i se snížením částky o 5 % za chování žalobkyně jako účastníka řízení, která se sama podílela na průtazích v řízení, stejně tak jako s navýšením o 10 % z důvodu postupu orgánů veřejné moci během řízení. V tomto důvodně soud odkázal na neodůvodněné průtahy ve značném rozsahu. Na rozdíl od soudu prvního stupně však nehodnotí význam sporu pro žalobkyni jako standardní. Odvolací soud oproti tomu považoval za důvodné snížit tuto částku až o maximálních 50 %. Nelze přehlédnout, že řízení vedené před Krajským soudem v Brně pod sp. zn. [REDAKCE] bylo vyvoláno jednáním žalobkyně, která nesplnila svůj závazek ze smlouvy a nezaplatila kupní cenu za nákladní automobil v částce cca 200 000 Kč. Řízení sice trvalo po dobu osmi let, po celou tuto dobu však žalobkyně disponovala s touto částkou, oproti tomu, její věřitel po celou tuto dobu finanční plnění neměl. Byla to tedy žalobkyně, která jednak užívala koupěnou věc, dále pak za ní nezaplatila plnou cenu, a v řízení byla neúspěšná. Bylo tedy zřejmé, že soudní řízení bylo vyvoláno jednáním žalobkyně, která nesplnila svoji kontraktační povinnost, tedy tato délka byla pro ní objektivně výhodná, neboť to byl v tamním řízení žalobce, který na splnění závazku musel čekat po dobu více, než osm let. Z tohoto důvodu odvolací soud má za to, že snížení základní částky v tomto rozsahu je zcela přiměřené a odpovídá jednání žalobkyně. Finanční satisfakce za nepřiměřenou délku řízení má být pouze skutečně objektivně přiměřenou satisfakcí, nikoliv zdrojem finančního obohacení směřující k případné reparaci prohraného sporu. S ohledem na tuto skutečnost, když odvolací soud vycházel, jak již výše bylo uvedeno ze základní částky 105 000 Kč odpovídající délce osmi let sporu při snížení o 50 % z důvodu minimálního významu sporu pro žalobkyni a o 5 % z důvodu jejího chování v průběhu řízení, oproti navýšení o 10 % z důvodu postupu orgánů veřejné moci, hodnotil odvolací soud celkovou částku přiměřené náhrady v rozsahu 45 %, tj. 57 750 Kč. Z uvedeného důvodu pak s ohledem na prisouzenou částku soudem prvního stupně 114 187,50 Kč zamítl žalobu o dalších 56 437,50 Kč spolu s příslušenstvím.
12. Z uvedeného důvodu změnil výrok I. dle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř., ve zbytku tento výrok dle § 219 o. s. ř. potvrdil. Ve výroku II., který byl napaden v rozsahu nepřiznané věcné škody 82 164,05 Kč s příslušenstvím, odvolací soud neshledal v rozhodnutí pochybení soudem prvního stupně, který nárok žalobkyně posoudil po právní stránce správně. Již z důvodů výše uvedených nemůže obstát argumentace žalobkyně, že je nespravedlivé, aby platila vyšší úrok z prodlení z důvodu délky řízení. V případě, že by plnila řádně a včas svoji kontraktační povinnost, neplatila by úrok z prodlení vůbec žádný. Její přístup k plnění svých závazků je pak vlastní příčinou vzniku škody spočívající v zaplacených úrocích z prodlení, a to bez ohledu na jejich výši. Odpovědnost státu na takto vzniklé škodě není dána, proto se nelze žádné náhrady dle zák. č. 82/1998 Sb. úspěšně domáhat. Napadený výrok II. (v citovaném rozsahu) byl jako věcně správný dle § 219 o. s. ř. potvrzen.

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Fousková

13. Výrok II. nebyl napaden ohledně částky 29 812,50 Kč s příslušenstvím, samostatně tak nabyt právní moci v tomto rozsahu (§ 206 odst. 2 o. s. ř.), a nebyl tak předmětem přezkumu odvolacím soudem.
14. O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 2, 3 o. s. ř., když odvolací soud vycházel ze shodné úvahy jako soud prvního stupně s odkazem na rozhodnutí NS ČR sp. zn. 30 Cdo 1435/2015.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání do dvou měsíců ode dne jeho doručení k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 2, o přípustnosti dovolání rozhoduje odvolací soud.

Praha 27. května 2020

JUDr. Zdeněk Stíbral v. r.
předseda senátu